

# Koulutuksesta ratkaisuja työvoimapulaan

## - II asteen ammatillinen koulutus

Krista Hanski  
Asiakkuuspäällikkö  
Gradia



Riitta Salmijärvi-Korhonen  
Koulutusjohtaja  
POKE



## Sosiaali- ja terveystieteen perustutkinto

- Vammaistyö
- Sairaanhoidon ja huolenpito
- Jalkojenhoito
- Mielenterveys- ja päihdetyö
- Ikääntyvien hoito ja kuntoutuminen
- Perustason ensihoito
- Suunhoito
- Lasten ja nuorten kasvatusta ja hoito

- **Lähiesimiestyön ammattitutkinto**
- **Tuotekehitystyön erikoisammattitutkinto**
- **Yritysjohdantamisen ja johtamisen erikoisammattitutkinto**
- **Liiketoiminnan ammattitutkinto:**  
Terveystieteen huollon sihteeripalvelut

## Vammaisalan ammattitutkinto

## Puhevammaisten tulkkaus- ja erikoisammattitutkinto

## Kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalvelujen erikoisammattitutkinto

- Vammaisala ja erityinen tuki
- Näkövammaistaidot
- Työvalmennus

## Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinto

## Hoiva-avustajan koulutus

- Kasvun ja osallisuuden edistäminen +
- Ikääntyvien osallisuuden edistäminen

# SOSIAALI – JA TERVEYSTIETEEN II-ASTEEN TUTKINNOJA

## Kasvatusta- ja ohjausalan perustutkinto ja ammattitutkinto

- Perhepäivähoito
- Aamu- ja iltapäivätoiminta
- Ohjaus
- Kasvatusta
- Romanityö

## Vanhustyön erikoisammattitutkinto

## Hieroijan ammatti- ja erikoisammattitutkinto

## Mielenterveys- ja päihdetyön ammatti- ja erikoisammattitutkinto

## Terveystieteen ammattitutkinto

- Jalkojenhoito

# Ammatillisella toisella asteella opiskelupaikkojen lisääminen ei ratkaise työvoimapulaa

Sosiaali- ja terveysalan perustutkintoon paikkoja lisätty vuosittain - hakijoita ei tule riittävästi!  
Tällä hetkellä koulutukseen pääsevät kaikki soveltuvat hakijat.

<b>Poke</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>
<b>Aloittaneet</b>	149	124	38
<b>Valmistuneet</b>	75	113	71

2020-2021 oppisopimuksen koko tutkintona aloittaneita 88 + 99 lyhyttä oppisopimusta (ns. sujuvat)

<b>Gradia</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>
<b>Aloittaneet</b>	573	580	549
<b>Valmistuneet</b>	446	363	222

2020-2021 oppisopimuksen koko tutkintona aloittaneita 160 + 97 lyhyttä oppisopimusta (ns. sujuvat)

## Miten Gradia ja Poke ovat reagoineet haasteeseen?

- **Tiivistetty yhteistyötä työnantajien kanssa: viestitään, koulutetaan ja markkinoidaan yhdessä!**
- **Oppisopimus- ja koulutussopimuksen kehittäminen**
- **Nopeat (muttei liian nopeat) ja joustavat polut työelämään**
- **Mahdollisuudet opiskella mahdollisimman paljon kotipaikkakunnalla**
- **Työnantajien ja työyhteisöjen valmentaminen opiskelijoiden kohtaamiseen ja kouluttamiseen**
- **Esimieskoulutukset (sote alan esimiehiä koulutettu 2018-2021 Gradiassa yli 120 ja Pokessa yli 30)**



# Nopeasti apua työntekijäpulaan: Kaikki väylät käyttöön!

## RekryKoulutus

- Työnantaja kouluttaa itselleen uuden työntekijän
- Työnantaja osallistuu opiskelijoiden valintaan Te-palveluiden kanssa
- Opiskelijan toimeentulona työttömyysetuus
- Koulutuksen hinta työnantajalle 28,5 euroa + 24 % alv./ päivä
- Opiskeltavat sisällöt valitsee työnantaja
- Edullinen perehdytys- ja tutustumisjakso
- Nopeasti tuottavaa työvoimaa



## Oppisopimus

- Työnantaja kouluttaa itselleen uuden työntekijän tai ottaa opiskelijan palkalliselle jaksolle työelämään oppimaan
- Työnantaja valitsee, kenet palkkaa
- Työnantaja maksaa opiskelijalle palkkaa
- Koulutus on työnantajalle maksuton
- Opiskellaan koko tutkinto tai valitut tutkinnon osat
- Sitouttaa ja mahdollistaa kunnan perehdytyksen
- Nopeasti tuottavaa työvoimaa



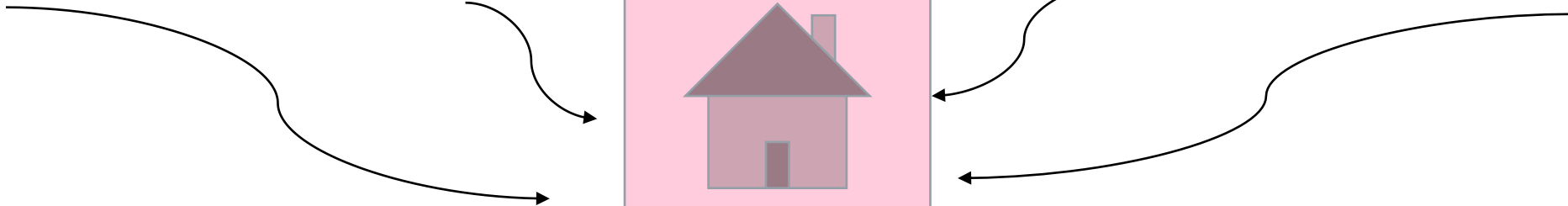
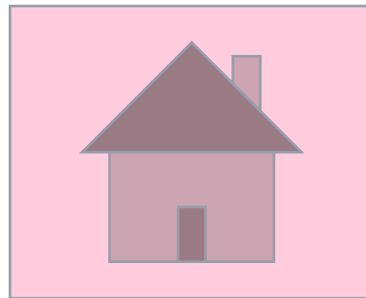
## Koulutusopimus

- Työnantaja ottaa opiskelijan harjoittelemaan ja oppimaan työpaikalle
- Työnantaja ja oppilaitos sopivat, millaisia opiskelijoita työpaikalle ohjataan
- Opiskelijan toimeentulona opintotuki tai työttömyysetuus.
- Koulutus on työnantajalle maksuton
- Opiskellaan tutkinnon osia tai sitä pienempiä osia
- Mahdollisuus tutustua ja poimia hyvät tyypit töihin



## Työvoimakoulutus

- Työnantaja ottaa opiskelijan harjoittelemaan ja oppimaan työpaikalle
- Työpaikka ja oppilaitos sopivat, millaisia opiskelijoita työpaikalle ohjataan
- Opiskelijan toimeentulona työttömyysetuus
- Koulutus on työnantajalle maksuton
- Opiskellaan koko tutkinto tai valitut tutkinnon osat
- Mahdollisuus tutustua ja poimia hyvät tyypit töihin





# Ratkaisuja 1: Oppisopimus

- Vastaa työvoimapulaan koko Keski-Suomen alueella
- Kiinnostaa hakijoita, koska jo opintojen aikana maksetaan palkkaa
- 2020-2021 käynnistettyjä oppisopimuskoulutuksia eri alueiden tarpeisiin mm.
  - JKL kaupunki 10 lähihoitajaa kotihoitoon (hakijoita 109!)
  - Keuruun seudulle 18 hoiva-avustajaa sekä 10 lähihoitajaa
  - Laukaa 10 lähihoitajaa
  - Pihlajalinna 10 lähihoitajaa
  - Attendo 13 lähihoitajaa (hakijoita 60!)
  - Äänekosken kaupunki 5
  - Viitaunioni 14
  - Keski-Suomen vammaispalvelusäätö
- Tiivis yhteistyö työnantajien kanssa



## Ratkaisuja 2: Työelämä-painotteinen koulutusmalli

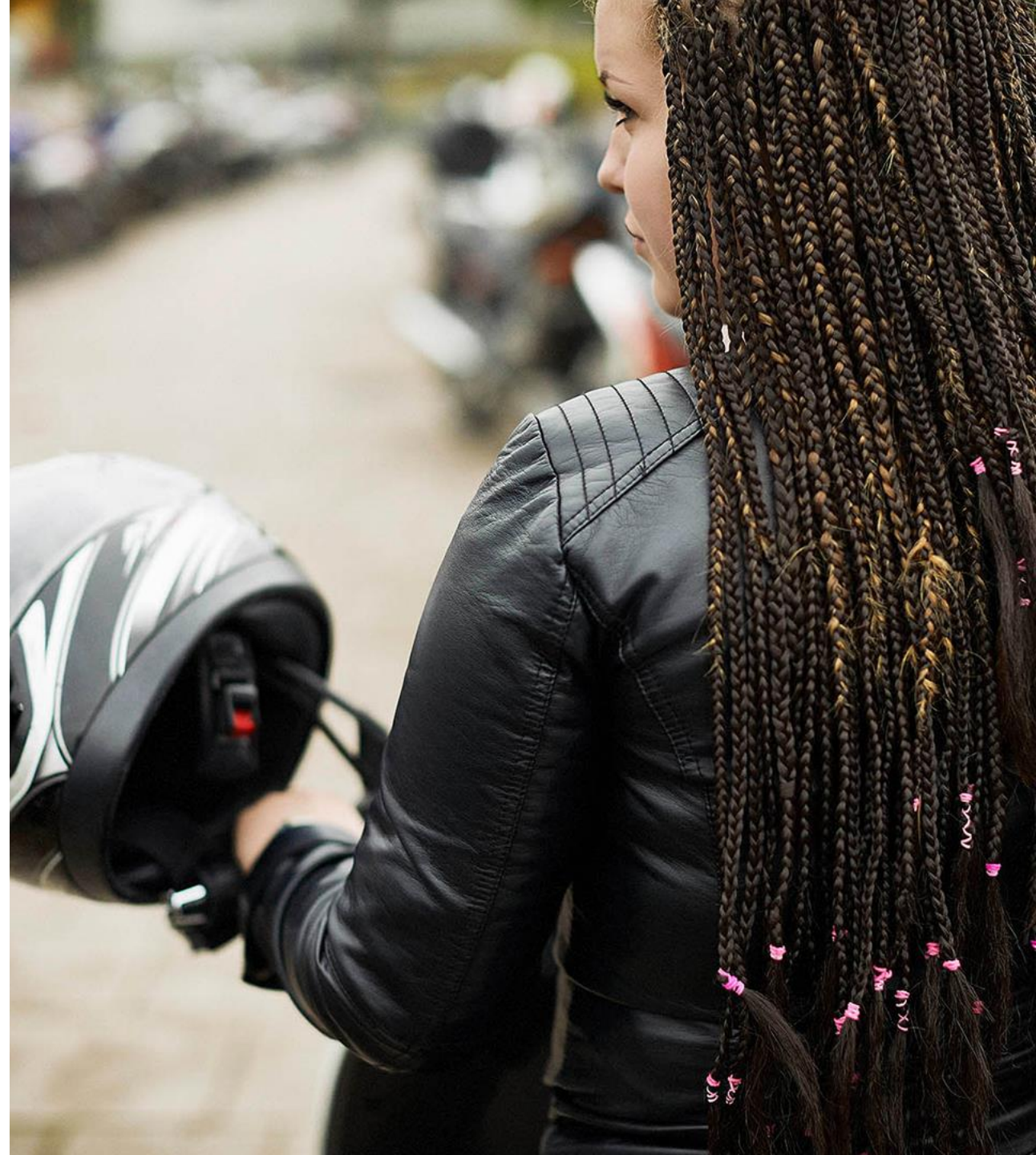
- Vastaa kuntien sekä yksityisten palveluntarjoajien työvoimapulaan koko Keski-Suomen alueella
- Vaatii työnantajilta aktiivista otetta ja markkinointia
- Vahvasti paikallinen toteutus
  - ✓ Opinnot pääasiallisesti mahdollista suorittaa kotipaikkakunnalla, n. 1-2 pvä viikossa teoriaa
  - ✓ Matala kynnyks lähteä mukaan
- Työelämässä oppimiseen painottuva koulutusmalli
  - ✓ opiskelijat työllistyvät jo opintojen aikana tai heti sen jälkeen
  - ✓ opiskelijoiden osaaminen valmistuessa jo korkeammalla tasolla
- Vaatii esimieheltä ja työyhteisöltä aitoa sitoutumista ja halua kouluttamiseen





## **Ratkaisuja 3: Maahanmuuttaneiden koulutusväylät töihin sotealalle**

- **Säännölliset työvoimakoulutukset maahanmuuttaneille vetävät Jyväskylässä hyvin!**
- **Oppisopimuksessa haasteena, miten rakennetaan tehokas polku, jossa voidaan tarjota ammatillisten opintojen lisäksi laajaa tukea kielen ja opiskeluvälmiuksien oppimiseen ja mahdollistetaan työssäkäynti**





## Ratkaisuja 4:

# Vahvistetaan henkilöstön osaamista, työpaikkaohjaus-osaamista ja esimiestaitoja

- Lisätään alan ja työyhteisöjen pitovoimaa osallistavalla johtamisella ja tarjoamalla työntekijöille mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen ja ylläpitämiseen
- Esimiesten osaaminen, tuki ja verkostot kriittisen tärkeitä
- Henkilöstön osallistaminen kehittämiseen mm. koulutusten kautta
- Työpaikkaohjauksen laatu ratkaiseva tekijä opiskelijan sitoutumisen osalta



## **Sote-alan vetovoima vaikuttaa hakija- ja opiskelijamääriin!**

- **Palkkauksen kehittäminen**
- **Työyhteisöjen työhyvinvointi; opiskelijoiden positiiviset kokemukset**
- **Koulutus ja oppilaitosyhteistyö osaksi työn ja työyhteisöjen kehittämistä**
- **Työntekijöiden vaikutusmahdollisuudet**
- **Esimiehille tukea, vaihtuvuus ja vaikutusmahdollisuudet**
- **Digiratkaisujen lisääntyminen sotealan työtehtävissä**





# **Toimenpide- ehdotuksia II-asteen oppilaitosten näkökulmasta**

- **Oppisopimuksella rekrytoivien sotealan työnantajien taloudellinen tukeminen (vrt. aiemmin korotettu koulutuskorvaus nuorten oppisopimuksessa)**
- **Maahanmuuttaneiden oppisopimuskoulutuksen mallintaminen valtakunnallisesti – kieliopinnot, oppimisvalmiuksia tukevat opinnot ja ammatilliset opinnot työssäkäyvälle maahanmuuttaneelle**
- **Maahanmuuttaneiden valmentavan koulutuksen rahoitusmuutos -> valmentava koulutus ammatillisen koulutuksen valtiosuudella toteutettavaksi**
- **Nykyisen henkilöstön osaamisen ja työn kehittämiseen kohdennettuja resursseja: aikaa ja mahdollisuuksia kouluttautua sekä kehittää.**